

RAN-2408000603020001
S.Y.B.Com. (NCF-NEP) (Sem.- III) Examination March - 2026
Major : Advanced Accounting & Auditing-1 (Cost Accounting) (Paper - 1)
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.
Figures to the right indicate full marks of the Question.
- (3) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.
Question no one is compulsory.
- (4) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો
Show the necessary calculation as apart of answer.

Seat No.:

Student's Signature
પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો. (સાતમાંથી કોઈ પણ પાંચ)
(10)

1. માલસામાન ફેરબદલી દર અને ફેરબદલી મુદત શોધો.
 - (1) ખરીદી રૂ. 7,00,000
 - (2) આખરનો સ્ટોક શરૂઆતના સ્ટોક કરતાં અડધો છે.
 - (3) શરૂઆતનો સ્ટોક 35,000 એકમ દીઠ રૂ. 2 પ્રમાણે સ્ટોકનું મુલ્યાંકન મૂળકિંમત + 25% ધોરણે થાય છે.
2. ગુરૂત્તમ સપાટી - 5400 એકમો
વધુ વપરાશ - 1050 એકમો
સરેરાશ વપરાશ - 750 એકમો
સરેરાશ સમય - 3 માસ
વધુ સમય 5 માસ
આર્થિક વરદી જથ્થો શોધો
3. કામદારને આપેલ સમય - 210 કલાક
કામદારે લીધેલ ખરેખર સમય - 150 કલાક
કલાક દીઠ વેતનદર - 45 રૂ.
રોવેન પ્લાન મુજબ કામદારને કેટલું વેતન મળશે?
4. નીચેના ઉદ્યોગો માટે પડતરનાં એકમો જણાવો.

(1) રસાયણ ઉદ્યોગ	(2) મોટરકાર
(3) હોટલ	(4) બાંધકામ
5. યંત્રની કિંમત - રૂ. 5,44,750
યંત્રની ભંગાર કિંમત - રૂ. 8,000
યંત્ર ગોઠવવાનો ખર્ચ - રૂ. 18,750
યંત્રનું ઉપયોગી આયુષ્ય - 11 વર્ષ
યંત્રનો વાર્ષિક ઘસારો ગણો.

6. હિવા લિ.ની ઓગસ્ટ - 2025 ની માહિતીના આધારે મિશ્ર પદ્ધતિના આધારે મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.
 ઓગસ્ટની શરૂની કામદારની સંખ્યા - 7500
 રાજીનામુ આપી છુટા થયેલ કામદારો - 800
 નિવૃત્ત થયેલ કામદારો - 900
 બરતરફ થયેલ કામદારો - 150
 નવા નિમાયેલ કામદારો - 1100
 ઓગસ્ટના છેવટના કામદારો - 8500
 નવા નિમાયેલા પૈકી 40% કામદારો વિસ્તરણ યોજના હેઠળ નિમાયેલ છે.
7. બિનકાર્ડનો નમુનો તૈયાર કરો

પ્ર.2. રિધ્ધી-સિધ્ધી લિ.ની તા. 31-3-2024ના રોજ પુરા થતા વર્ષની વિગતો નીચે મુજબ છે. (14)

કુલ પ્રત્યક્ષ ખર્ચ - રૂ. 5,40,000
 કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ - રૂ. 1,50,000
 ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચ - રૂ. 90,000
 વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ - રૂ. 2,00,000
 ઉત્પાદન અને વેચાણ - (5,000 એકમો) રૂ. 12,25,000
 કુલ પ્રત્યક્ષ ખર્ચમાં માલસામાન, મજૂરી અને અન્ય પ્રત્યક્ષ ખર્ચનું પ્રમાણ 3:2:1 છે કારખાના પરોક્ષ ખર્ચના 40 ટકા ઉત્પાદન સાથે સીધી રીતે બદલાય છે. જ્યારે વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ 60 ટકા વેચાણ સાથે બદલાય છે.
 વર્ષ 2024-25 નો અંદાજ:

1. ઉત્પાદન અને વેચાણ 10,000 એકમોનું થશે.
2. એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચમાં 10% વધારો થશે.
3. સ્થિર કારખાના ખર્ચમાં રૂ. 24,000 નો વધારો જ્યારે સ્થિર વેચાણ ખર્ચમાં 25 ટકા વધારો થશે. બીજો કોઈ ફેરફારો નથી.
4. વર્ષ 2023-24 માં મળેલ નફાનો દર જાળવી રાખવો.
 વર્ષ 2024-25નું અંદાજ પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્ર.2. (અ) દિપ્તી લિ. પોતાની વસ્તુની બનાવટ માટે વપરાતા જુદા જુદા માલસામાન અંગે વિગતો નીચે મુજબ રજૂ કરે છે. (7)

વિગત	X	Y	Z
માલને મેળવતાં લાગતો સમય (અઠવાડિયા)	2 થી 3	3 થી 4	4 થી 5
સરેરાશ વપરાશના એકમો (અઠવાડિક)	125	160	?
વધુમાં વધુ વપરાશ (અઠવાડિક)	?	190	240
ઓછામાં ઓછા વપરાશ (અઠવાડિક)	100	?	160
વરદી જથ્થો (એકમો)	600	250	525

શોધો:

- (1) X, Y અને Z ની પુનઃ વરદી સપાટી
- (2) X, Y અને Z ની ગુરુત્તમ સપાટી
- (3) Z નો સલામતી જથ્થો

(બ) એક કારીગરને એક કામ પૂરું કરવા માટે આપેલ સમય 15 કલાક છે. કારીગર આ કામ માટે 12 કલાકનો સમય લે છે. તેનું વેતન કલાક દીઠ રૂ. 30 છે. પેદાશની માલસામગ્રીની કિંમત રૂ. 400 છે. કારખાના ખર્ચ મજૂરીનાં 150% ગણાય છે. પેદાશની કારખાના પડતર નીચે મુજબ ગણો (7)

- (1) હેલ્સી યોજના
- (2) રોવેન યોજના
- (3) કાર્યવેતન પદ્ધતિ

પ્ર.3. મિલ્કાનનાં કારખાનામાં સપ્ટેમ્બર-2025ના પરોક્ષ ખર્ચનાં આંકડા નીચે મુજબ છે. જેને આધારે યંત્ર (14)
K નો યાંત્રિક ક્લાક દર શોધો. યંત્ર K મહિનામાં 450 ક્લાકો કામ કરે છે.

અ.નં.	વિગત	રૂ.
(1)	ભાડું અને વેરો	9,000
(2)	વીજળી - બત્તી	4,500
(3)	ઘસારો-યંત્રનો (વાર્ષિક)	10%
(4)	પરોક્ષ મજૂરી	13,500
(5)	પરચૂરાણ ખર્ચ	2250
(6)	કેન્ટીનનો ખર્ચ	8000
(7)	સમારકામ ખર્ચ	16,000

વધારાની અન્ય માહિતી :

વિગત	યંત્ર K	યંત્ર C	યંત્ર P
રોકેલી જગ્યા (ચો.ફુટ)	60	30	10
વીજળી પોઈન્ટ	45	135	270
યંત્રની કિંમત રૂ.	1,60,000	1,00,000	90,000
કામદાર સંખ્યા	4	2	2
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	7500	6000	1500
પાવર ખર્ચ	4000	4000	1000

અથવા

પ્ર.3. (અ) હિયાન લિ, એક પેદાશનું ઉત્પાદન કરે છે. તેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

(7)

(1)	પેદાશની દ્વિમાસિક માંગ	3000 એકમો
(2)	દરેક વરદી મુકવાનો ખર્ચ	રૂ.200
(3)	એકમદીઠ વાર્ષિક વલનખર્ચ	રૂ.10
(4)	માસિક સરેરાશ વપરાશ	750 એકમો
(5)	માસિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ	450 એકમો
(6)	પુનઃ વરદી સમય	3 થી 5 અઠવાડિયા
ઉપરની માહિતી પરથી ગણો		
(1)	આર્થિક વરદી જથ્થો	
(2)	વર્ષમાં મુકવાનાં ઓર્ડરની સંખ્યા	
(3)	પુનઃ વરદી સપાટી	
(4)	ગુરુત્તમ સપાટી	
(5)	લઘુત્તમ સપાટી	
(6)	સલામતી જથ્થો	

(બ) નીચે આપેલ વિગત પરથી યાંત્રિક ક્લાક દર શોધો.

(7)

- (1) યંત્રની કિંમત 1,00,000 રૂ.
- (2) આયુષ્યના અંતે ભંગાર કિંમત 2,500
- (3) અંદાજિત ઉપયોગી આયુષ્ય 15,000 કલાકો
- (4) સમારકામ અંગે જરૂરી કલાક 200 (વાર્ષિક)
- (5) ઉત્પાદકીય કામકાજના કલાકો 2000 (વાર્ષિક)
- (6) ગોઠવણી સમય ઉત્પાદનકીય કલાકોના 5%
- (7) સમારકામ ખર્ચ 9,500 રૂ. (વાર્ષિક)
- (8) 4 યંત્ર માટે દેખરેખ માટે ઓપરેટરની સંખ્યા 2, ઓપરેટરની મજૂરી 1500 (માસિક)
- (9) રસાયણ ખર્ચ 100 (માસિક)
- (10) પરોક્ષ ખર્ચ 2000 (માસિક)
- (11) વીમા પ્રીમિયમ 1% (વાર્ષિક)
- (12) પાવર ક્લાકદીઠ 20 યુનિટ, યુનિટ દીઠ 4 રૂ.

પ્ર.4. ટુંકનોંધ લખો (કોઈપણ 3)

(12)

- 1) બિનકાર્ડ
- 2) માલસામાનનું અબક વર્ગીકરણ
- 3) મજૂર ફેરબદલીના કારણો
- 4) ટેન્ડર કિંમત
- 5) યાંત્રિક ક્લાક દર

ENGLISH VERSION

Q.1. Give the answer as per instruction: (Any five out of seven)

(10)

1. Find Material turnover rate and Material turnover period.
 - (i) Purchase Rs. 7,00,000
 - (ii) Closing stock is half of the opening stock
 - (iii) Opening stock 35,000 units, per unit Rs.2 stock is valued on the basis of cost plus 25%
2. Maximum level - 5040 units
Maximum usage- 1050 units
Average period - 3 months
Maximum period - 5 months
Find out : Economic order Quantity
3. Time given to the worker - 210 hours
Actual time taken by worker - 150 hours
Rate per hours - Rs.45
What would be the amount of wages earn by worker as per Rowan plan?
4. Give The Proper cost units of the following industries.
 - (1) Chemical industry
 - (2) Motor car
 - (3) Hotel
 - (4) Construction
5. Price of machine - 5,44,750
Scrap value of machine - Rs. 8,000
Installation charges - Rs, 18,750
Useful life of machine - 11 years
Calculate : Annual Depreciation amount of machine.

6. Find Out Flux method Turnover rate of Hiva Ltd. For the month of August 2025.
No of workers who have resigned - 7500
No. Of workers who have retired - 800
No. Of workers newly appointed - 150
No. Of workers at the end of August - 8500
Out of a new recruitment 40% of workers appointed under expansion plan.
7. Prepare the format of Bincard.

Q.2. Following are the particulars of Riddhi-siddhi Ltd. As on 31-3-2024: (14)

Total direct cost - 5,40,000

Factory overheads - 1,50,000

Office overheads - 90,000

Selling Overheads - 2,00,000

Production and sales- (5000 units) RS. 12,25,000

Total direct cost includes material, wages and other direct cost in the ratio 3:2:1. Factory overheads varies 40 percent directly with production. Where sales overheads 60 percent with sales.

Estimate for the year 2024-25:

1. Production and sales will be 10,000 units
 2. Direct labour cost per unit will increase 10 percent
 3. Fixed overheads will increase Rs.24,000 And selling overheads will increase by 25 percent. There will be no change in other cost.
 4. The rate of profit on cost of year 2023-24 has to be maintained.
- Prepare projected cost sheet for year 2024-25

OR

Q.2. (A) Dipti Ltd. Furnishes particulars regarding different types of materials which are used in manufacturing their product (7)

Particular	X	Y	Z
Delivery Period (weeks)	2 to 3	3 to 4	4 to 5
Avarage Consumption in units (weekly)	125	160	?
Maximum Consumption in units (weekly)	?	190	240
Minimum Consumption in units (weekly)	100	?	160
Ordering Quantity (units)	600	250	525

Find Out:

- (1) Re order level of X, Y and Z
- (2) Maximum level of X, Y and Z
- (3) safety Quantity of Z

(B) A worker has been allowed to complete a work in 15 hours, but he completes the work in 12 hours. Labour salary per hour is Rs.30. if cost of materials Rs.400 and factory overheads are 150% of direct labour. (7)

Find Out factory cost as per following methods.

- (1) Halsey Plan
- (2) Rowan Plan
- (3) Piece rate

- Q.3.** The following figures relate to overheads charges of a Mihan factory for the month of September-2025. You are requested to compute a machine hour rate in respect machine K works for 450 hours in a month **(14)**

No	Overhead expenses	Rs.
(1)	Rent and rates	9,000
(2)	Lighting	4,500
(3)	Depreciation Annual	10%
(4)	Indirect wages	13,500
(5)	Miscellaneous Expenses	2250
(6)	Canteen expenses	8000
(7)	Repairs	16,000

The Other Additional Information:

Particulars	Machine K	Machine C	Machine P
Area Occupied (sq.ft.)	60	30	10
Light Point	45	135	270
Value of machine (Rs.)	1,60,000	1,00,000	90,000
Number of workers	4	2	2
Direct wages (Rs.)	7500	6000	1500
Power charges (Rs.)	4000	4000	1000

OR

- Q.3. (A)** Hiyan Ltd. Manufactures a product. The following particulars were collected for a year: **(7)**

(1)	Bimonthly demand of the product	3000 Units
(2)	Cost of placing an order	Rs. 200
(3)	Annual carrying cost per unit	Rs.10
(4)	Average usage	750 units per month
(5)	Minimum usage	450 units per month
(6)	Re-order period	3 to 5 weeks

Compute from the above:	
(1)	Economics Ordering Quantity
(2)	Number of orders to be placed in year
(3)	Re order level
(4)	Maximum level
(5)	Minimum level
(6)	Safety level

- (B) Calculate the machine hour-rate from the following information:** **(7)**

- (1) Cost of machine Rs. 1,00,000
- (2) Estimated scrap value 2,500
- (3) Estimated working life 15,000 hours
- (4) Hours required for maintenance 200 hours (p.a.)
- (5) Productive working hours (p.a.) 2000
- (6) Setting up time 5% of productive hours
- (7) Cost of repairs (p.a.) Rs. 9,500

- (8) No. of operators looking after 4 machines - 2
Wages of operators (p.m.) 1,500
- (9) Chemicals required (p.m.) 100
- (10) Overheads chargeable to this machine 2000 (p.m.)
- (11) Insurance Premium 1% (p.a.)
- (12) Power 20 units per hour, Rs. 4 per Unit.

Q.4. Write a short Note (Any 3)

(12)

- 1) Benard
 - 2) Material ABC analysis
 - 3) Cause of labour turnover Rate
 - 4) Tender price
 - 5) Machine hour rate
-